

dat de minister er voortaan voor bedanken zal de Kamer te bewegen om het voortbestaan der protestantsche faculteiten mogelijk te maken. En daarbij gelooven wij, dat de Fransche staatskerk niet in staat zal zijn zelve haar twee faculteiten te onderhouden. Het wordt daarom ook in Fransche Gereformeerde kringen gevoeld, dat door te protesteeren tegen de handeling van den minister, er hoog spel gespeeld wordt.

Gemeenid nieuws.

Engeland en de Boeren Dominies. Ons Land schrift over de behandeling, die de Engelschen den predikanten aandoen:

Wij hebben reeds gewezen op de houding, door de militairen aangenomen gedurende den oorlog tegenover de leeraars der Hollandse kerken van Zuid-Afrika. Het volgende werpt nog meer licht op deze zaak.

De militairen hebben Dr. De Bruijn, van Brand fort, belet, voor zijne gemeenteleden te preeken en hij mag ze ook niet bezoeken. Maar nog meer; zijn naam is ook op de lijst van prominente inwoners van 't district, die volgens de proclamatie van lord Roberts op de treinen worden geplaatst, welke naar Johannesburg en Pretoria gaan om een aanval door de Republieken af te weren. Hij moest reeds op meer dan een van die reizen uitgaan.

Dr. Wilcocks, van Vrijburg, staat beschuldigd van hoogverraad, en werd in zijn huis gevangengenomen door een politiedienaar, die hem vergeleed toen hij vroeg met zijne echtgenoot alleen in een kamer te gaan bidden. De voornaamste beoogde verklaring tegen hem is, naar wij vernemen, van een koele die verklaart, dat hij Dr. Wilcocks met een geweer in de hand heeft zien gaan van de pastorie naar de consistorie. Hij is op borgtocht uitgelaten, doch op voorwaarde, dat hij geen rechtskundig advies in zijn eigen zaak zal nemen.

Da. Scholte, van Colesberg, die op borgtocht was uitgelaten, is weder gevangen genomen, en toen om bericht verzonden werd, zat hij weder reeds drie dagen achter de tralies.

Dr. Postma, Gereformerd predikant van Pretoria, werd eenige dagen geleden uit de Z. A. R. gezet, en bevindt zich thans als krijgsgevangene in het kamp te Simonstad. Dr. H. Du Toit, van Lichtenburg, is ook als krijgsgevangene in hetzelfde kamp.

Dr. Pepler, van Molteno, werd gevaarlijk krank in de gevangenis en werd toen uitgelaten op borgtocht, doch of hij weder naar den tronk zal worden gezonden als hij gezond is, blijft nog te bezien.

Aan gemeentelieden, die over de behandeling van hunne leeraars klagen, werd door de militairen gezeid: „Hoe minder gij van uw predikanten ten siet, hoe beter voor u“

WINCKEL.

Door Kinderen.

AFTREKSOMMEN.

II.

Maar al is nu de luchtbol nog niet van een kind een man geworden, toch is de luchtscheepvaart al heel wat vooruit gegaan. En daarover willen we eens spreken, te meer nu we al een paar jaren, telkens hebben hooren spreken van een luchtreiziger, die al lang geleden de wolken inging en maar niet terugkeert. En daarbij hooren we in den allerlaatsten tijd ook vaak van een anderen luchtvaarder, die de kunst moet ontdekt hebben, zijn bol te besturen — wat als het waar is heel wat zegt. Kortom, we zullen eens zien hoe 't nu staat, en waarom we dat weten willen, merkt ge dan meteen.

Het eerste wat we opmerken, als we den luchtbol van vroeger met den lateren vergelijken is, dat de eerste met waterstofgas gevuld was en men nu bijna altijd lichtgas gebruikt, hetzelfde dat ook in onze huizen wordt gebruikt. Het vullen van den bol is niet anders, dan het inbrengen van zulk gas. Dit heeft het voordeel dat het veel goedkoper is dan het andere, en ook overal te krijgen. Waterstofgas is lang niet zoo makkelijk te maken.

Er is echter ook een nadeel, gelijk in meer zulke gevallen. Een bol met lichtgas gevuld, bezit namelijk lang niet de stijfkracht van een even groote, die waterstofgas heeft. Daarom moet de eerste altijd, zal hij veel last dragen, groot van omvang zijn. Toch zijn de voordeelen zoo groot, dat men op 't nadeel minder let.

Maar, zult ge zeggen, wat is stijfkracht en hoe berekent men die?

Gij weet, vrienden, dat een staaf ijzer zinkt in het water, en dat een stuk hout drijft, want ijzer is zwaarder, hout doorgaans lichter dan water. Zoo ook zal een houten bal die van het dak wordt geworpen vallen, maar de rook uit den schoorsteen omhoog gaan. Want de bal is zwaarder, de rook lichter dan de lucht waar zij door gaat. Zal iets dus rijzen, dan moet het lichter zijn dan de stof waarin het zweeft, het wordt dan door deze opgeheven of drijft er althans in.

Nu weegt een kubieke meter of el gewone dampkringlucht 1,3 K.G. of Ned. pond. Wel te verstaan als de thermometer van Celsius, d.i. die van 100 graden o wijst, dus die van Fahrenheit welke wij veel gebruiken 32. De lucht is niet bij alle graden even zwaar.

Nu is waterstofgas lichter dan lucht, slechts 0,07 maal zoo zwaar. Een kubieke meter van dit gas weegt dus om en bij 0,09 K.G. of 9 lood.

Trek dit nu af van 't gewicht van 1 K.G. lucht, en wat er overschiet wijst de stijfkracht aan van den luchtbol.

We krijgen dus:

1,3 K.G. L.

0,09 K.G. W.

1,21 K.G.

D. w. z. Elke kub. meter waterstofgas kan 1,21 K.G. gewicht opheffen.

Veel ongunstiger nu is 't gelegen met het lichtgas. Een kub. meter daarvan weegt na melijk 0,82 K.G. of 8 ons 2 lood. Trekken we nu weer af, dan krijgen we:

1,3 K.G. L.

0,82 K.G. L.

0,48 K.G.

Dus kan een kub. meter lichtgas maar 0,48 K.G. opheffen. Dit maakt met het waterstofgas een verschil van 1,21—0,48=0,73 K.G.

De luchtballen die men tegenwoordig gebruikt zijn zeer verschillend van grootte. Neemt men een der kleinere soort, dan heeft die toch al vaak 700 kub. el inhoud. Vulde men nu zulk een bol met waterstofgas, dan zou hij een stijfkracht hebben van $700 \times 1,21 = 847$ K.G.

Doet men het met lichtgas, dan verkrijgt men $700 \times 0,48 = 336$ K.G. Dat is dus een onderscheid van ruim 500 Ned. pond!

Gesteld nu, dat de bol met den gondel 150 K.G. weegt, dan houdt men in 't eerste geval nog een 700 K.G. over aan stijfkracht en in 't laatste maar 190. Dat scheelt nog al wat. Moeten er nu reizigers mee, en stellen we die dooreen elk op 75 K.G. zwaarte, dan kunnen er 9 de reis samen maken met den eersten luchtbol, doch de andere kan er niet meer dan twee optrekken, of drie, als men heel kleine of magere menschen uitzoekt. Ik moet er echter

bij zeggen, dat door allerlei oorzaken de berekening voor de beide gassen niet zoo gunstig is als we hier aannamen, want ge ziet hoe ook de beste berekening niet altijd den zekeren weg aanwijst. Men moet op nog meer letten.

Maar uit wat we berekend en gezegd hebben, kan toch elk licht begrijpen, waarom men nu al een halve eeuw lang zulke ontzettend groote luchtballen heeft vervaardigd. Er zijn er nu al vrij wat, die 2000 ja 3000 kub. meter inhoud hebben.

Een paar jaar geleden steeg de Zweed Andree op, die meende per luchtbol over de pool heen vast land te kunnen bereiken. Zijn bol had zelfs een inhoud van zesduizend kub. meter.

Deze heer Andree is nog niet terug en komt waarschijnlijk nooit wecom; hij schijnt op zijn tocht te zijn verongelukt.

Maar zelfs de luchtbol van Andree is nog niets vergeleken bij het reusachtig luchtschip, dat men in 1878 kon gaan zien. Er was toen te Parijs net als nu een groote tentoonstelling een „wereldtentoonstelling“ zooals men het eigenlijk recht dwaas, noemt. Men kon bij die gelegenheid als men lust had de lucht ingaan, opgeheven door een bol van... 25000 kub. meter inhoud. Misschien zou menigen echter bang geweest zijn, denkt gij, dat die reuzenbol, die ik mij nog meen te herinneren, hem wat al te hoog de wolken in zou trekken, want dan ook lang niet zonder gevaar is. Maar daar was voor gezorgd. 't Was een bol, die de Franschen „ballon captif“, of vastgehouden luchtbol noemen.

Men kon — voor zijn geld wel te verstaan — plaats nemen in het schuifje, rees dan een eind omhoog en werd weer naar beneden getrokken. Het was voor wie geen last had van duizeligheid heel gezellig, want er konden twee en veertig menschen tegelijk mee. Trouwens het gevaarte had 36 meter in doorsnede, en ge moet nu maar eens nagaan welk een lengte dat is. Menig huis is maar 12 meter diep.

We zeiden reeds, dat op 't oogenblik iemand bezig is een luchtschip saam te stellen, dat hij hoopt te kunnen sturen. Deze heer is de Wurtembergse graaf Von Zeppelin, over wien we straks nog hopen te spreken. Zijn luchtschip is ook ver van klein, want het heeft 11,300 kub. meter inhoud. Waarom het naar verhouding echter wellicht alle andere overtreft zullen we later zien, als ge goed gevat hebt wat ik straks over de stijfkracht zei. 't Is over dezen luchtbol dat men in de laatste tijden vaak in de nieuwbladen iets leest, wij velen, terecht, in de proefneming belang stellen.

Maar kan men dan met den luchtbol zoo hoog gaan als men wil?

Dat zullen we een volgend maal zien.

AAN VRAGERS.

Op ettelijke vragen, die we kortelidshalve saam nemen, volgen hier de eerste antwoorden:

1. Moet men zeggen wortelen of wortels? Antw. Allebei: Ons spraakgebruik echter behoort door wortelen de bekende spij, door wortels het beginnel der plant. In verheven stijl spreekt men evenwel ook van wortelen der boomen. In de wiskunde spreekt men echter nooit van wortelen maar wortels. In figurenlijken zin zegt men altijd wortelen: b.v. de wortelen des kwaads, niet de wortels. In sommige streken wordt ook de spij als wortels aangeduid, en daar is niets tegen in te brengen.

2. Waarom zegt men: het beleg slaan om een stad en het beleg opheffen?

Als een stad belegerd wordt, geschiedt dit door een leger, zooals wij dit woord verstaan n.l. een krijgheer. Dat leger nu bewoont tenten, die men al dadelijk moet opheffen. Gaan de soldaten heen, dan worden de tenten uit elkaar genomen, opgeheven.

Hierna is te verklaren, dat men al spoedig kon spreken van een beleg slaan en opheffen. 't Beleg toch is de belegering, en die bestaat uit al hetgeen met een vijandig doel tegen de stad haar omringt.

CORRESPONDENTIE.

De beantwoording van verschillende vragen moesten we nog uitstellen. We vergeeten ze volstrekt niet.

A. A. te H. De eerste vraag gaat goed; van de tweede zult u toestemmen, dat zij voor de lezers, die boven deze afdeling aangeduid worden, niet gevoegelijk kan worden behandeld.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEKEN: Gereklooster, W. F. C. van Lingen, te Lollum. C. A. — Schotens, A. — Houten, Joh. Jansen, cand. te Varsseveld. — Grijskerke, J. F. Jonkers, te Haastrecht. — Nunspeet, W. Mulder, te Giesse Oudkerk. — Anjum, H. Thomas, te Purmerend. — Rotterdam B (voor den dienst op Midden-Java), N. J. van Goor, te Boxum. — Wommervier, R. J. Aalberts, te Oppendoorn. — Tholen B, Douma, te Spijkenisse. — Zuulichem, A. Brink, te Werkendam A.

AANGENOMEN: Sprang, J. Visser, te Geesteren. BEDANKT: Raard, H. Stoltink, te Baarn.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEKEN: Wolfartsdijk, J. H. Schroder, te Overzande. — Achlum en Hittum, W. Magedans, te Oosterzee en Echten. — Dorkwerd en Wierum, G. W. C. Vunderink, cand. te Groningen. — Meern, N. van Schouwenburg, cand. — Poederloot, H. Moorrees J.G., te Loon op Zand. — 's-Gravenpolder, D. Gerritsen, te Kolmeschate. — Holijstlot, Uitham, G. van der Elter, cand. te 's-Hertogenbosch. — Sirjanland, L. S. van Zwet, cand. te Rotterdam. — Neerlandbroek en Gonderak, J. van Boven, te Oud-Beijerland. — Goor en Kollum, H. Ph. Rogaar P.J., te Wildervank. — Stiens, F. C. A. Pantcock, te Tiel. — Rolde, R. Ruibing, te Wittewierum c.a. — Kampen, J. Schokking te Koudum. — Andel, J. Doornveld H., te Ouddorp. — Elst, P. N. Pikaar, cand. — Sebaldeuren, G. W. C. Vunderink, cand.

AANGENOMEN: Ureterp, J. J. Cannegieter, cand. — Oudega, G. van Dorsen, te Elburg. — Aalten, F. C. van de Plassche J., te Kortenhof.

BEDANKT: Holwerd, M. C. J. Wanrooy, te Heimpens en Teerns. — Gaastmeer, F. de Haan, cand. — Makkum en Kornwerd, A. Troelstra, cand. — Willemsoord c.a. — 's-Graveland, J. A. Vermeer, te Zwolle. — Sneek, J. Herderschee, te Osch. — Herbarium, door O. Tiddens, te Surhuisterveen. — Wapenvelde, J. H. Gevelschap W.J., te Vassens.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt bevestigd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 30 Sept. a.s., ten bedrage van f 1,20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseren aan

De Administratie van „De Heraut“

Amsterdam.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Sept. 1900.

Advertentiën.

De velerlei treffende blijken van hartelijke deelneming in de zoo zware beproeving, die de Heere over mij bracht, zijn zóo talrijk, dat het mij niet mogelijk is, ze alle schriftelijk te beantwoorden. Daarom breng ik door deze aan allen mijn bijzonderen dank, voor de ondersteunende liefde en Christelijke vertroosting, die uit zoo menig woord mij toesprak en mij veel maals verkwikte.

Dr. A. J. W. MONNIK.

Vorden, 26 Sept. 1900.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

BREEBAART'S

ORGELHANDEL,

Damrak 22, Amsterdam.

Beste adres voor Orgels.

80 stuks bespreekbaar in de Magazijnen en 200 Ex. steeds in voorraad.

Vraag Catalogi.

Nogmaals bericht ondergeteekende, woonachtig te Breukelen, de Gereformeerde Kerken, dat hij, een tijdlang verhindert geweest zijnde door ongesteldheid, weder in staat is om op te treden in de Bediening des Woords.

Dr. E. J. DE GROOT.

GOLDSCHMEDING.

Piano's en Orgels.

Warmoesstraat 141 en

Kelzeraaracht 305, bij de Wolvenstraat.

Piano's te huur van af f 4.— p. md.

en Orgels van af f 2.— p. md.

Vraag Catalogus en Conditiën.

HANDBOEK

DER

GESCHIEDENIS VAN HET VADERLAND

DOOR

Mr. GROEN VAN PRINSTERER.

NET GEHEEL NIEUW PORTRET VAN DEN SCHRIJVER

ZESDE DRUK.

Prijs f 5.— Gebonden f 6.—

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Pretoria.

Orgels!!!

Ter overname aangeboden, een zoo goed als nieuw Amerik. Orgel, in een kast zonder top, 3-spel, dubb. octaaf, kopp, zeer geschikt voor lokaal of kleine kerk; tevens een zeer elegant Amerik. Orgel met spiegeltop, 3-spel, dubb. octaaf, kopp. Beide voor spotprijzen.

Te zien bij JAC. J. VELLEKOOP, Orgelfabrikant, Jan van Golljenstraat 15, Den Haag.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Dagen van Goede Boodschap.

I. In den Kersnacht.
II. De Paaschmorgen (met Goeden Vrijdag).
III. Op den Pinksterdag (met Hemelvaartsdag).
IV. Oud- en Nieuwjaar.

Prijs per deel. f 1,20 ingenaaid; f 1,75 gebonden.
Per stel van 4 deelen. » 3,60 » » 5,60 »

Gomer voor den Sabbath. Meditatiën over en voor den Sabbath. Prijs f 1,90 ingenaaid; f 2,40 gebonden.

Tractaat van den Sabbath. Historische dogmatische studie 1890. Prijs f 1,60 ingenaaid; f 2,10 gebonden.

Het werk van den Heiligen Geest. Drie deelen, ingenaaid f 7,50; gebonden in één band f 8,90.

Verjaardagsalbum, met motto's uit de werken van Dr. A. KUYPER In prachtband f 1,90.

De vleeschwording des Woords. Ingenaaid f 1,90; gebonden f 2,40.

E Voto Dordraceno. Toelichting op den Heidelbergischen Catechismus, 4 deelen met register. Prijs f 25.— ingenaaid; f 29.— gebonden.

Encyclopedie der Heilige Godgeleerdheid. Deel I. Inleidend deel. — Deel II. Algemeen deel. — Deel III. Bijzonder deel. Prijs compleet: ingenaaid f 16,75; gebonden f 21,25.

Honig uit den Rotssteen. Deel I. f 1,50 ing.; f 1,90 geb. Deel II. f 1,75 ing.; f 2,25 geb.

Uit het Woord. Deelen I—VI. Prijs per deel f 1,75 ingenaaid f 2,25 gebonden.

Voor een Distel een Mirt. Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal. Volksuitgave. Prijs ingenaaid f 0,60; gebonden f 0,90.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Pretoria.

JOHANNES KRAMER & Co.,

Dam 15-17 en Vijgendam 12, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gestigd te AMSTERDAM, Kelzeraaracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen

KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

Ter perse:

SCOLASTICA.

II.

Om het zoeken of om het vinden?

Of het doel van echte studie,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 0,40.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Pretoria.

KERKORGE.

TE KOOP een solied KERKORGE, geschikt voor 600 à 700 personen, door bijzondere omstandigheden, zeer billijk in prijs. Direct leverbaar.

Brieven franco, onder letter E., Bureau Heraut.

ZUID-AFRIKA.

VERSCHEENEN:

Een der oorzaken van den

Oorlog in Zuid-Afrika

en iets over het Onderwijs in Transvaal,

DOOR

J. A. WORMSER Jr.,

te Pretoria.

Gevolgd door een Bibliografie van de voornaamste werken geschreven over Zuid-Afrika.

Prijs f 1,25.

De Standaard zegt in zijn No. van 24 September:

„Een zeer belangrijk boekje... pakkend geschreven, goed ingedeeld wat de stof betreft; en deze laatste weer uitstekend verwerkt, zoodat men voortgaat met lezen, alsof het een novelle ware. Leerzaam in hooge mate.“

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Pretoria.

Verschenen:

De Crisis in

Zuid-Afrika,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Uit de Revue des deux Mondes vertaald

DOOR

C. K. ELOUT.

Prijs f 0,50.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Pretoria.

Is verschenen bij GEBR. HUGÉ,

Rotterdam, de 2de druk van de

Verklaaring der Nederlandsche

geloofsbelijdenis.

DOOR

Dr. ARNOLDUS ROTTERDAM.

Opnieuw uitgegeven en bij ons kerkelijk

publiek ingeleid door Dr. A. KUYPER.

Compleet in 2 deelen. Ingen. f 3,30.

Prospectus op aanvraag verkrijgbaar.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk,

ONDER REDACTIE VAN

A. J. HOOGENBIRK

en

J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pagina's en 12 Nrs. à 8 pagina's) f 3,50.

In de dit jaar verschenen Nrs. vindt men de volgende platen: In het Jouberts-park te Johannesburg. Gebarricadeerde winkel in Johannesburg. Vluchtende „Hervormers“ in den spoorlijn te Johannesburg. Boerencommando uit Pretoria naar Natal vertrekkende. Geestdrift bij het vertrek der troepen uit Pretoria naar Oranje-Vrijstaat. Aankomst van krijgsgevang